

Obsah

1. Úvod	5
1.1 Cíl analýzy a návrhu modelu přechodné pěstounské péče	5
1.2 Stručný popis současné právní úpravy pěstounské péče včetně pěstounské péče na přechodnou dobu	8
2. Sociálně-právní analýza pro návrh modelu přechodné pěstounské péče	11
2.1 Východiska pro vytvoření návrhu modelu přechodné pěstounské péče a vymezení a komentář k rozsahu návrhu modelu přechodné pěstounské péče	11
2.2 Stručný přehled vývoje právní úpravy náhradní rodinné péče na území České republiky v letech 1918–2011	13
2.2.1 Léta 1918 až 1948	14
2.2.1.1 Právo na ochranu práv dítěte konkrétní fyzickou osobou, právo na péči	14
2.2.1.2 Právní úprava pěstounské péče	15
2.2.1.3 Přechodnost institutů náhradní rodinné péče	18
2.2.1.4 Hmotné zabezpečení dětí v náhradní rodinné péči	18
2.2.1.5 Hmotné zajištění pečujících osob	18
2.2.1.6 Vztah náhradní rodinné péče a péče v zařízeních	19
2.2.1.7 Dozor a kontrola nad zajištěním ochrany práv dítěte – institut hromadného poručení a veřejných poručníků	19
2.2.2 Léta 1948 až 1992	23
2.2.2.1 Přednost kolektivní péče před náhradní rodinnou péčí	23
2.2.2.2 Institut poručníka a opatrovníka	24
2.2.2.3 Svěření do péče jiné osoby – zavedení nového institutu náhradní rodinné péče	24
2.2.2.4 Obnovení pěstounské péče	25
2.2.2.5 Dlouhodobost pěstounské péče	25
2.2.2.6 Hmotné zajištění pečujících osob	26
2.2.2.7 Kompetence soudů a veřejné správy	26
2.2.3 Léta 1992 až 2011	26
2.2.3.1 Přednost náhradní rodinné péče před ústavní výchovou	27
2.2.3.2 Významné změny právní úpravy náhradní rodinné péče po roce 1989	28

2.2.3.3	Vypuštění podmínky předpokladu dlouhodobosti pro pěstounskou péči	29
2.2.3.4	Hmotné zajištění výkonu pěstounské péče po roce 2000	30
2.2.3.5	Zavedení „podinstitutu“ přechodné pěstounské péče v roce 2006	31
2.2.3.6	Pravomoci soudů a orgánů sociálně-právní ochrany dětí při svěřování dětí do péče cizí osoby (fyzické osoby nebo ústavní výchovy)	32
2.2.4	Rok 2011 – Aktuální návrhy změn právní úpravy a jejich stručný přehled	33
2.3	Zhodnocení funkčnosti systému náhradní výchovy (se zacílením na pěstounskou péči), definování problémů a návrhy řešení	34
2.3.1	Ochrana práv dítěte a subjekty (fyzické i právnické osoby) povinné ochranou práv dítěte	36
2.3.1.1	Právo na ochranu práv – právo na funkčního zákonného zástupce	36
2.3.1.2	Právo na péči	38
2.3.2	Rozdíly a vztahy mezi instituty náhradní rodinné péče	39
2.3.2.1	Svěření do péče jiné osoby	40
2.3.2.2	Osvojení	42
2.3.2.3	Pěstounská péče	45
2.3.3	Důvody pro svěřování dětí do pěstounské péče na přechodnou dobu (pro jaké situace je přechodná péče vhodná), definování přechodnosti péče a potřebnost zvláštního institutu přechodné pěstounské péče	47
2.3.3.1	Výkon přechodné pěstounské péče jednorázově nebo opakovaně	47
2.3.3.2	Rozdíly mezi zájemci o výkon náhradní rodinné péče	48
2.3.3.3	Posouzení stávající úpravy přechodné pěstounské péče a návrh situací, ve kterých by se mohlo dítě svěřovat do přechodné pěstounské péče	49
2.3.3.4	Potřeba zavedení zvláštního institutu přechodné pěstounské péče	51
2.3.3.5	Přechodná doba	52
2.3.4	Zprostředkování náhradní rodinné péče	54

2.3.4.1	Jednotná evidence zájemců o výkon náhradní rodinné péče	54
2.3.4.2	Evidence dětí, pro které se hledá náhradní rodina	56
2.3.4.3	Zrychlení procesu řešení situace dítěte	58
2.3.4.4	Poradní sbory orgánů sociálně-právní ochrany dětí	58
2.3.4.5	Předběžná opatření a přechodná pěstounská péče	59
2.3.4.6	Ovzvolací řízení proti usnesení o vydání předběžného opatření	59
2.3.5	Právní vztah dítěte k přechodně pečující osobě	60
2.3.5.1	Pečující osoby jako zaměstnanec ústavu nebo individuální pěstoun	60
2.3.5.2	Kompetence k rozhodování o umístění dítěte do přechodné pěstounské péče, právní vztah k přechodně pečující osobě	61
2.3.6	Podmínky pro výkon pěstounské péče	61
2.3.6.1	Přednost náhradní rodinné péče před ústavní výchovou a povinnost státu zajistit náhradní rodinnou péči	61
2.3.6.2	Hmotné zajištění pěstounské péče	62
2.3.6.3	Funkčnost stávající úpravy odměny pěstouna ve zvláštních případech	63
2.3.6.4	Rozdíly v hmotném zajištění pečující osoby u pěstounské péče a u přechodné pěstounské péče	64
2.3.6.5	Rozdíly v hmotném zajištění pěstouna (přechodného pěstouna), pokud o dítě pečuje blízká osoba	66
2.3.6.6	Ohodnocení pěstounské péče jako zaměstnání	67
2.3.6.7	Odůvodnění potřeby celodenní péče o děti přijímané do náhradní rodinné péče	67
2.3.7	Osobní předpoklady pro výkon přechodné pěstounské péče a důvody, které vylučují přechodnou pěstounskou péči na straně pěstouna nebo jeho rodiny	68
2.3.8	Přípravy na přechodnou pěstounskou péči a nároky na služby doprovázení	68
2.4	Závěry sociálně-právní analýzy pro návrh modelu přechodné pěstounské péče	71